

# Darīsim KOPĀ!

№8 (60), augusts 2013

**KONSERVĒJAT?  
NEMETIET GURKUS  
TUALETES PODĀ!**

6. lpp.

**NAUDA  
RENOVĀCIJAI  
BEIGUSIES**



5. lpp.

Svarīgākais par māju apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem

## **KĀ IZLIKT NO DZĪVOKĻA DAUZONŪ?**

**Kaimiņi savu mieru nosargāja  
ar tiesas palīdzību,  
skandālists izvācies**

4. lpp.

8.-9. lpp.

## **SLEPENĀ DZĪVE UZ JUMTA**

**TAGAD ZINĀM,  
KAM SŪDZĒTIES  
PAR KILOMETRIEM  
DĪVAINU VADU,  
KAS IETIN JŪSU MĀJŪ**



# IEDZĪVOTĀJIEM – JAUNAS TIESĪBAS UN PIENĀKUMI

**Grozījumi Dzīvokļa īpašuma likumā: no parāda neaizbēgt, alternatīva apkure gandrīz neiespējamā, toties par domofona uzstādīšanu nav obligāti jāmaksā**

A. ŠEVČENKO

Augustā Ekonomikas ministrija iesniedza valdībai neviensnozīmīgi vērtējumus grozījumus Dzīvokļa īpašuma likumā. Ja pēc Ministru kabineta likumprojektu apstiprinās Saeima, kopsapulci jūsu mājā varēs sasaukt jebkurš garāmgājējs. Toties neviens kaimiņš nevarēs pārdot dzīvokli ar parādiem un pazust nesamaksājis.

## Turpmāk bez parāda samaksas ne soli!

Dzīvokļa īpašuma likums stājās spēkā tikai pirms diviem gadiem, bet nu jau vajadzīgi grozījumi. Ekonomikas ministrija izstrādājusi veselu uzlabojumu paketi, lai likumu padarītu stingrāku.

Piemēram, pēc likuma pieņemšanas cilvēks nevarēs pārdot dzīvokli, ja nebūs samaksājis par komunālajiem pakalpojumiem. Tā patiešām gadās, ka parādnieks savu īpašumu pārdod un pats pazūd kā ūdeni iekritis. Parāds paliek „iesaldēts”, un agrāk vai vēlāk pārējiem mājas iemītniekiem to nāksies samaksāt, izmantojot šim nolūkam remonta uzkrājumus vai iemaksas neparedzēto izdevumu fondā.

Tā pašreizējais likums ļauj blēžiem aplaupīt godīgus cilvēkus. Pat divaini,

ka Ekonomikas ministrija tik ilgi prātojusi, kā problēmu atrisināt. Loģiski būtu bijis parādu piesaistīt nevis dzīvokļa īpašniekam, bet gan pašam nekustamā īpašuma objektam, taču pret to iebilda bankas – acimredzot gatavojās pārņemt daudz problemātisku dzīvokļu, bet nevēlējās pārņemt iedzīvotāju daudzu tūkstošu parādus.

Ministrija atradusi kompromisu. Lai pārdotu dzīvokli, pēc likuma grozījumu pieņemšanas dzīvokļa īpašniekam vajadzēs sagādāt izziņas no pārvaldnieka un komunālo pakalpojumu sniedzējiem. Šiem dokumentiem būs jāapliecina, ka nekustamā īpašuma saimnieks nevienam nav parādā. Ja parādi tomēr būs, tos vajadzēs samaksāt vai nu dzīvokļa pārdevējam, vai arī pircējam pēc abpusējas vienošanās.

Šai sistēmai jāaizsargā mājas dzīvokļu īpašnieku kopība no nepiecieša-

mības maksāt svešus parādus. Par to Ekonomikas ministrijai liekam treknu plusu.

## Kopsapulce vai caurstaigājams pagals?

Taču likumprojekts paredz arī citas, plašsaziņas līdzekļos mazāk reklamētas izmaiņas. Piemēram, šobrīd saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma tiesības sasaukt mājā kopsapulci ir tikai pašiem dzīvokļu

īpašniekiem vai mājas pārvaldniekam. Tas pasargā cilvēkus no liekas kņadas.

Ekonomikas ministrija iesaka kopsapulces sasaukšanas tiesības dot jebkurai ieinteresētai personai. No vienas puses labi – sapulcināt iedzīvotājus varēs, piemēram, mājai piesaistītā zemesgabala īpašnieks, no otras – dzīvokļu īpašnieki ātri vien zaudēs ticību kopsapulcēm, ja tās varēs sasaukt jebkurš garāmgājējs. Teiksim, komercuzņēmuma pārstāvji, lai reklamētu savus pakalpojumus, konkurējot pārvaldniekiem, kas meklē klien-

tus, vai cilvēki, kas nav dzīvokļu īpašnieki, bet dedzīgi vēlas ietekmēt mājas apsaimniekošanu.

Par šīs likuma normas darbību jāpārliecinās praksē. Ka tik to nenāktos svītrot no tiesību akta nākamās redakcijas.

## Par alternatīvu apkuri – 100% balsu

Likumprojektā arī noteikts, ka, lai pieņemtu lēmumu par atļauju dzīvokļa īpašniekam atslēgt atsevišķo īpašumu



**SIA "ABC Jumts"**  
**SKĀRDNIEKU DARBNĪCA**  
Jumtu remonts un apkalpošana  
Industriālais alpinisms  
Kr. Barona iela 119  
Mob.: 27772120  
[www.abcjumts.lv](http://www.abcjumts.lv)

Ar "Būvniecības ABC" Klienta karti  
**Vienmēr lētāk!**

**Būvniecības ABC**  
KLIENTA KARTE

"Būvniecības ABC" lielveikali  
Rīgā, Pērnavas ielā 27/29, t. 67313322, Mūkusalas ielā 93, t. 67804660  
Darba laiki: darba dienās 8.30 – 19.30, sestdienās 9.00 – 17.00, svētdienās 9.00 – 15.00  
[www.buvniecibas-abc.lv](http://www.buvniecibas-abc.lv)

**VAJAG JAUNU VANNU?**

**JAUNA VANNA 2 STUNDĀS!**  
[www.vannavanna.lv](http://www.vannavanna.lv)  
67243324; 26310088

**VESELĪBAS CENTRĀ**

Rīga,  
Lāčplēša iela 24,  
korp. B

**IZNOMĀ TELPAS**

+ PRIVĀTPRAKSEI  
+ MEDICĪNAS IESTĀDEI

Tālrunis:  
**29720081**

Vācijas ražotāja apkures radiatori  
**"KERMI"**  
25% atlaide no veikala cenas!

Projektēšana, piegāde, montāža, garantija

**SIA SANREMS**

Ūdens skaitītāju Siltumskaitītāju  
Pārbaude – Nomaīņa – Uzstādīšana  
Ūdens skaitītāju rādījumu starpības izlīdzināšana

Tālr.: 67612523, 67627695, 26327967  
Kandavas iela 41a, Rīga

Rīgas apsaimniekotāju asociācijas  
portāls

**[www.RigAA.lv](http://www.RigAA.lv)**

Viss par māju apsaimniekošanu

Gaidam Jūsu jautājumus uz e-pastu [info@rigaa.lv](mailto:info@rigaa.lv)

no dzīvojamās mājas kopējās siltumapgādes sistēmas, nepieciešams, lai „par” nobalso visi dzīvokļu īpašnieki.

„Energētikas likumā teikts, ka dzīvokļu un būvju īpašniekiem ir tiesības izvēlēties viņiem izdevīgu apkures veidu,” skaidro Ekonomikas ministrijas speciālisti, – „taču administratīvā prakse liecina, ka šī brīvība tomēr nav bezgalīga. Pirmkārt, Energētikas likumā ir runa par visas mājas pāreju uz alternatīvu apkuri. Otrkārt, siltumapgādes sistēma ir mājas kopīpašums, un atsevišķa dzīvokļa atslēgšana nozīmē izmaiņas šajā kopējā sistēmā. Tāpēc arī saskaņā ar pašreizējo Dzīvokļa īpašuma likuma alternatīvas apkures ierīkošanai atsevišķā dzīvoklī ir vajadzīga visu pārējo mājas īpašnieku piekrišana, bet likuma tekstā tiešas norādes uz to līdz šim nebija”.

Tagad tādi norādi ar Ekonomikas ministrijas svētību ir jāparādās. Pēc tam atslēgt centralizēto apkuri, dodot priekšroku gāzes katlam vai elektriskajam sildītājam, būs daudz sarežģītāk. Šobrīd daudzi pārvaldnieki ļauj iedzīvotājiem atteikties no centralizētās apkures, ja tam piekrīt 51% dzīvokļu īpašnieku. Skaidrs, ka savākt 100% balsu, turklāt vēl mājā, kur viens otrs dzīvoklis nav privatizēts, būs gandrīz neiespējami. Tātad alternatīvās apkures kārotājiem jāpateidzas un, ja pārvaldnieks atļauj, līdz likuma jaunās redakcijas pieņemšanai jāizmanto iespēja.

## Par domofonu nebūs obligāti jāmaksā

Pati interesantākā un pagaidām līdz galam neizprotamā norma saistīta ar maksu par mājas labiekārtošanu. Šobrīd noteikumi ir vienkārši: ja mājas dzīvokļu īpašnieku vairākums nobalso par kādu kopīpašuma uzlabojumu, mazākumā palikušajiem jaunieveduma

pretiniekiem klusējot jāpakļaujas un jāsamaksā sava izdevumu daļa.

Principā tādā veidā mājā var gan strūklaku ierīkot, gan desmitiem videokameru uzstādīt, gan apzeltītus atkritumu konteinerus sarūpēt, un ne tādas vien komunālās fantāzijas kādam var ienākt prātā. Ja vairākums dzīvokļu īpašnieku tādu izšķērdību var atļauties, viņu maznodrošinātajiem kaimiņiem nav nekādu iespēju iebilst.

Ekonomikas ministrija piedāvā konfliktu atrisināt pavisam vienkārši. Ja iedzīvotāji nolemj mājā veikt obligāto pārvaldīšanas un apsaimniekošanas pakalpojumu sarakstā neparedzētus darbus, tad, piedodiet, par šādām „ekstrām” jāmaksā tikai tiem īpašniekiem, kuri balsuļojuši „par”.

„Plānots, ka norma neattieksies uz dzīvojamās mājas elementu, iekārtu un komunikāciju nomaīņu, kuras rezultātā iedzīvotāji vēlas samazināt maksu par komunālajiem pakalpojumiem vai mājas uzturēšanu”, skaidro likumprojekta autori. Vienkāršāk runājot, ja vairākums iedzīvotāju būs nobalsojuši par domofona uzstādīšanu, šīs ierīces pretiniekiem maksāt nevajadzēs. Domofons taču nepalīdz samazināt maksu par komunālajiem pakalpojumiem. Cita lieta, ja vairākums atbalstīs mājas renovāciju, tad par darbu maksās visi, jo siltināšana viennozīmīgi palīdz mājai ietaupīt uz siltumenerģijas rēķina.

## Kad?

Dzīvokļa īpašuma likuma grozījumu paketi apstiprinājis Ministru kabinets, tagad tā tiks nodota Saeimai. Iespējams, ka jaunās normas stāsies spēkā jau 2014. gadā. Tā kā tajās nav neviena punkta, kas skartu komercbanku intereses, Saeimai nav jēgas pieņemšanu vilkt garumā. **K**

## KAS NOTIEK RĪGĀ?

**Komunālo dienestu darbs vasarā neapstājās, bet Rīgas domes priekšsēdētājs ir apsolījis cīnīties ar negodīgiem pārvaldniekiem un dzīvokļu rindā reģistrētajiem piešķirt 3000 dzīvokļu.**



Šajās dienās Rīgas mērs Nils Ušakovs pārbaudīja, kā notiek iekškvartālu remonts, kam galvaspilsētas dome piešķirusi četrus miljonus latu. Programma tika sāta pērn, pārskatāmā nākotnē plānots šai nolūkā apgūt četrus miljonus latu katru sezonu.

Pagājušajā gadā pagalmu remonts norisinājās ne visai gludi. Vietām strādnieki darbu bija darījuši pa roku galam, tāpēc mērs apsolīja saukt vainīgos pie atbildības un pieļautās nepilnības likvidēt. Sūdzības izbeidzās.

Šovasar nauda aktīvi tiek apgūta Pārdaugavā. Salaboti ceļi 15 vietās – Kurzemes prospektā, Dammes, Zolitūdes un Ruses ielā. 60 vietās Imantā un Ilģuciemā darbs jau sāks vai teju tiks sākts, arī Bolderāja nepalikis ārpus izpilddirekcijas rūpju loka.



Pēc vasaras pārtraukuma Nils Ušakovs devis pilsētas dienestiem rīkojumu izstrādāt programmu pirms vēlēšanām iedzīvotājiem doto solījumu izpildei. Atgādināsim, ko tieši tagadējie pilsētas tēvi mums apsolījuši komunālajā un mājokļu sfērā:

■ Līdz 2017. gadam samazināt dzīvokļu rindu, piešķirot rīdniekiem vismaz 3000 dzīvokļu gan jaunbūvēs, gan pārbūvētās kopmītnēs, gan arī izremontētus dzīvokļus atsevišķās mājās.

■ Mājās, kur nav plānota vērienīga renovācija, veikt nelielus darbus – nosiltināt bēniņus, nomainīt logus un ārdurvis, renovēt ēku apkures sistēmas, atjaunot siltumizolāciju u.c.

■ Īstenot pasākumus siltuma zudumu samazināšanai – mainīt siltumtrases un siltumizolāciju. Katru gadu AS Rīgas siltums salabo siltumtrases aptuveni 12–15 kilometru garumā, kas palīdz siltuma zudumus samazināt par 10 000–15 000 MWh gadā. Laikā no 2009. līdz 2012. gadam pavisam izremontētas siltumtrases 68,9 kilometru garumā, kas ļāvis siltuma zudumus samazināt pat 85 000 MWh. No 2012. līdz 2017. gadam plānots savest kārtībā

vēl 77,72 kilometrus siltumtīklu, kas ļaus siltuma zudumus samazināt par 73 000 MWh.

■ Piedāvāt dzīvokļu īpašniekiem nosiltinātās mājās nekustamā īpašuma nodokļa atlaidi desmit gadus līdz 90% apmērā.

■ Pašvaldības uzņēmuma Rīgas namu pārvaldnieks pakalpojumu klāstu papildināt ar jauniem pakalpojumiem, piemēram, mājokļa apdrošināšanu, kas dzīvokļu īpašniekus pasargās no papildu izdevumiem ārkārtas gadījumos.

■ Ierīkot Rīgas mājās iekšējos kabeļtīklus, kuriem varēs pieslēgties iedzīvotāju izraudzītie provederi. Likvidēt pašreizējo kabeļu jūkli daudzdzīvokļu māju kāpņu telpās.

■ Gādāt, lai uzņēmuma Rīgas namu pārvaldnieks pārvaldītajās mājās vismaz reizi gadā notiktu dzīvokļu īpašnieku kopsapulces un svarīgi lēmumi tiktu pieņemti ar likumīgu balsu vairākumu – 50% īpašnieku + viena balsis. Gādāt, lai vismaz 60% māju pēc četriem gadiem būtu izveidotas dzīvokļu īpašnieku biedrības un iecelts mājas vecākais.

■ Līdz 2017. gadam turpināt māju pieslēgšanu centralizētajai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai. Pieslēgt 634 dzīvojamās mājas (kopējās izmaksas – 19 miljoni latu), tai skaitā 312 mājas Pārdaugavas izpilddirekcijas teritorijā, 107 – Austrumu izpilddirekcijas un 215 – Ziemeļu izpilddirekcijas teritorijā.

Solīt bija viegli, kā izdosies izpildīt?



Pirms apkures sezonas Nils Ušakovs gatavojas vērsties pret negodīgiem pārvaldniekiem un šajā jautājumā jau noturējies sapulci ar uzņēmumu Rīgas ūdens, Rīgas siltums un Rīgas namu pārvaldnieks vadību.

Pēc mēra teiktā, iepriekšējā sezonā daži pārvaldnieki iedzīvotāju samaksāto naudu nepārskaitīja komunālo pakalpojumu sniedzējiem, tāpēc cilvēki palika bez siltuma. Pašvaldības namu pārvaldei nācās steidzami pārņemt mājas un pieslēgt pakalpojumu.

Šoruden pakalpojumu sniedzējiem iesaka laikus apkopot informāciju par privāto namu pārvalžu klientu parādiem un par problēmām informēt iedzīvotājus. „Tas tiks cilvēkiem atcerēties par rēķinu samaksu. Ja pārvaldnieks nepārskaita komunālajiem uzņēmumiem klientu naudu, dzīvokļu īpašnieki vismaz laikus to uzzinās”, uzskata Ušakovs.

**Sistemsserviss**

**PĀRBAUDE, SERVISS, PIEGĀDE**

**20 GADU PIEREDZE**

• **C KLASES ŪDENS PATĒRINA SKAITĪTĀJI – OFICIĀLS PĀRSTĀVIS BALTIJĀ**

• **ŪDENS UN SILTUMA SKAITĪTĀJI**

• **MANOMETRI, TERMOMETRI**

☎ 20040513, 67245756

Akciju sabiedrība

**RĪGAS NAMU APSAIMNIEKOTĀJS**

**Apsaimniekojam mājas, kurām ir biedrības vai pilnvarotās personas!**

Rīga, Lāčplēša iela 24, tālrunis 67893079, info@rna.lv

**Būvkonsult GRUPA**

- **Būvniecības uzraudzība**
- **Siltumtehnikā ekspertīze**
- **Būvniecības konsultācijas**
- **Termogrāfija**
- **Apkures sistēmas atgaisošana**
- **Apkures sistēmu balansēšana**

**Paaugstināta mitruma un pelējuma iemeslu noteikšana telpās**

**SIA Būvkonsult Grupa Tālrunis 27477222, 67118450**  
E-mail: info@bkonsult.lv [www.bkonsult.lv](http://www.bkonsult.lv)

## KUR VAR DABŪT AVĪZI?

- Rīgas namu apsaimniekotājs:
  - Lāčplēša iela 24, Rīgā
  - Daugavas iela 1, Salaspils
- Lielveikalos „Būvniecības ABC”, Rīgā:
  - Pērnavas ielā 27/29
  - Mūkusalas ielā 93

- Rīgas apsaimniekotāju asociācija, Lāčplēša ielā 24 – 408, Rīgā
- **Rīgas namu pārvaldnieka iecirkņos un nodaļās:**
  - Klientu apkalpošanas centrs, Brīvības iela 49/53
  - Buļļupe, Gobas iela 6a
  - Centrs, Avotu iela 35a

- Daugava, Maskavas iela 268/1
- Jugla, Brīvības gatve 430a
- Krasts, Maskavas iela 168
- Kurzeme, Mārtaņa iela 7
- Ķengarags, Aglonas iela 39
- Mežciems, S. Eizenšteina iela 59
- Pļavnieki, A. Deglava iela 106/4

- Purvciems, Dzelzavas 17
- Sarkandaugava, Tilta iela 11/1
- Spilve, Dzirciema iela 52/2
- Valdemārs, K. Valdemāra iela 106/108
- Vecmīlgrāvis, Baltāsbaznīcas iela 52
- Zemgale, E. Smiļģa iela 46

Pēc nākamā «Darīsim kopā!» numura jautājiet 19. septembrī

## Avīze «Darīsim kopā!»

Izdevējs:  
SIA «EGO projekts»  
Reģistrācijas numurs: 000703294  
Telefons: 20042031  
Reklāmas nodaļa: 29147618  
<http://www.kopaa.lv>  
E-pasts: info@kopaa.lv  
Rīga, Lāčplēša iela 24, LV-1011  
Iznāk sadarbībā ar Rīgas Apsaimniekotāju Asociāciju  
Izdevējs: SIA «Poligrāfijas grupa Mūkusalā»

Tirāža: 20 000

# IZLIKTS NO DZĪVOKĻA PAR SLIKTU UZVEDĪBU

## Kā „palūgt” izvākties dauzoņu, kurš bojā dzīvi saviem kaimiņiem



A. ŠEVČENKO

**Pirms desmit gadiem Valērijs H. kļuva slavens. Tiesa, viņa slavas izplatība bija visai pieticīga – aprobežojās ar vienu Rīgas māju, toties tur gan Valērijs godam nopūlējās: gāza ūdeni pār apakšstāva iemītniekiem, naktīs klausījās mūziku uz pilnu klapi, piedzērās kā lops un ārdījās, kūra ugunsgrūdu uz balkona, veda kāpņu telpā klaidoņus – pudeles brāļus un... kārtēja dabiskās vajadzības pār kāpņu margām, reizēm trāpot kādam kaimiņam uz galvas.**

Sākumā kaimiņi domāja, ka dauzoņu nebūs iespējams savaldīt, bet pēc tam saņēma dūšu un ar namu pārvaldes jurista palīdzību tiesas ceļā panāca skandālista izlikšanu no viņa paša dzīvokļa.

### Dūru vicināšanas vietā – tiesa

Namu pārvalde labu laiku ieteica cilvēkiem samierināties ar kaimiņos mītošo žūpu, jo izlikt huligānu no viņam piederošā dzīvokļa nebūšot iespējams.

Taču tad pārvaldniekam apnika aplūdināto, pārbiedēto un apčūrāto cilvēku žēlabas, un viņš iesūdzēja Valēriju tiesā. Tas notika pirms vairākiem gadiem. Nu beidzot skandālistam ir liegta

iespēja dzīvot mājā un pie viena atsavināts dzīvoklis!

Tas izemējis pavērsienu daudzdzīvokļu māju pārvaldīšanā un apsaimniekošanā. Agrāk pastāvēja uzskats, ka vienīgais veids, kā pārmācīt problemātisku kaimiņu, ir skarba „vīru saruna” kāpnēs, bet namu pārvaldes juristi pierādīja, ka cīņā ar tādām Valērijiem ir arī labāks paņēmieni – izlikšana no dzīvokļa tiesas ceļā.

### Jaunas spuldzītes gan dabūja, bet mieles palika

– Savulaik Valērijs bija goda vīrs, kurš meistarīgi prata paveikt dau-

dzus darbus, – stāsta mājas iemītniece Olga, – bet pēc tam ilgus gadus viņš bojāja mums dzīvi. Īpaši tika viņa apakšējiem kaimiņiem – gandrīz desmit gadus viņš tos regulāri aplūdināja, ūdens viņa dzīvoklī bez uzraudzības varēja tecēt dienām un naktīm! Un vēl viņš regulāri sita vai vienkārši izskrūvēja un pievāca spuldzes pie ārdurvīm un kāpnēs. Namu pārvaldes elektriķis ieradās pēc pirmā izsaukuma un ieskrūvēja jaunas, bet nepatīkamas mieles palika...

### Huligāni zog elektrību!

Spuldzēm sekoja jauna liga: skandaloza iemītnieks mājā sāka justies kā īsts saimnieks un deva pajumti turpat vai desmit klaidoņiem. Pati par sevi šāda rīcība varbūt pat nebūtu peļama, bet klaidoņi dzīvoklī rīkoja trokšņainas dzīves. Reizēm viens otrs pat netika līdz dzīves svētkiem, nokrita un iemīga turpat uz kāpnēm.

– Steidzies vakarā no darba un nezini, ko atradīsi uz paklājiņa pie durvīm, – savas toreizējā izjūtas apraksta Valērija kaimiņi. – Bērni baidījās atgriezties no skolas, arī sievietes jutās ļoti nepatīkami. Nē, agresīvi tie bezpajumtnieki nebija, bet pietika jau ar to, ka viņi turpat uz kāpnēm kārtēja savas dabiskās vajadzības.

Valērijs nebija ar pliku roku ņemams: kādu laiku viņš pastāvīgi pieslēdzās kaimiņu elektroenerģijas skaitītājiem, turklāt pat īpaši necentās slēpt sava nozieguma pēdas – vadi sadales skapī turējās uz puņķiem, liekot raizēties par iespējamu aizdegšanos. Ķimene, kuras skaitītāju Valērijs bija īpaši iecienījis, bija spiesta pastāvīgi izsaukt elektriķus un pat ugunsdzēsējus.

### Mušas un smirdoņa

Vīrs Valērija dzīvojošos mocīja no viņa dzīvokļa plūstošā smirdoņa. Vasarā nebija iespējams atvērt logu, jo tūlīt salidoja mušas, kas uz Valērija balkona nūdzēt nūdzēja.

– Par Valēriju iestājās viņa tēvs, kluss un kārtīgs cilvēks, – atceras huligāna kaimiņi. – Viņš maksāja par dzīvokli un lūdza dēlu nākt pie prāta, taču velti – izlēcieni sekoja cits citam.

Kaimiņi pat sameta naudiņu domofonam, lai klaiņojošie žūpas netiktu iekšā, bet tie allaž atrada kādu iespēju iekļūt mājā pie viesmīlīgā Valērija. Ātrāk vai vēlāk, bet beidzot visu piecu stāvu dzīvokļu iemītnieku pacietības mērs bija pilns, un cilvēki pieprasīja, lai pārvaldnieks kaut ko dara lietas labā.

### Pieveica ar protokoliem!

Sākās tiesāšanās par dauzoņas izlikšanu no dzīvokļa, kaimiņi devās uz tiesu kā liecinieki. Pēc pirmā sprieduma par izlikšanu Valērijs mājā sarīkoja kārtējo skandālu: skraidīja pa stāviem, daudzjās pie dzīvokļu durvīm un draudēja, ka visa māja dabūs trūkties. Bet kaimiņi vairs nevēlējās piekāpties.

Paldies namu pārvaldes juristiem, kuri deva padomu sarūpēt policijas protokolus par kaimiņa izdarītajiem pārkāpumiem. Kopš tā brīža iedzīvotāji par katrām nebūšanām zvanīja uz savu iecirkni.

Arī policisti izrādīja pretimnākšanu un, lai kā viņiem bija noriebies nemiērīgais un uz nelietībām veiklais Valērijs, ik reizes devās fiksēt viņa kārtējo izdarību.

– Tiesā Valērijs skandināja, ka viņš ir dzīvokļa īpašnieks un maksā komunālos rēķinus, tāpēc nevienam nav

tiesību viņam pat pirkstu piedurt, un žēlojās, ka kaimiņi ir sazvērējušies pret viņu bez jebkāda pamata un pierādījumiem, – stāsta viena no mājas iemītniecēm, kas vēlējas palikt anonīma. – Atbildot uz to, mēs likām galdā biezu policijas protokolu paku un turpinājam pieprasīt nekrietneļa izlikšanu no dzīvokļa.

### Visu var, ja grib

Policijas protokoli izdarīja savu – kādu rītu kaimiņi ieraudzīja, ka Valērija iedzīve lido pār balkona margām. Raugoties, kā zemē krīt salauzta mēbeles un smirdīgi saiņi, kaimiņi tik tikko spēja noticēt, ka viņu ilgu gadu pūliņi beidzot vainagojušies ar panākumiem.

Tagad „slikto” dzīvokli pārdos izsolē un naudu atdos Valērijam (atskaitot tiesas izdevumus un komunālo maksājumu parādus, ko viņš tomēr iekrājis pēdējā viena pusotra gada laikā). Pēc tam huligāna un mājas ceļi beidzot šķirsies.

Ko apliecina šis piemērs? To, ka pārvaldnieks sadarbībā ar iedzīvotājiem var atbrīvot māju no tās ilggadējā mocītāja. Galvenais ir gribēt. Ja kāds skandālists gadiem ilgi nesodīti ņirgājas par kaimiņiem, tam var būt tikai viens izskaidrojums – namu pārvalde nevēlas darīt savu darbu. **K**

### KOMENTĀRS

## KĀ NAMU PĀRVALDE AIZSTĀVĒJA IEDZĪVOTĀJUS

Skandalozā dzīvokļa īpašnieka izlikšanu namu pārvaldē komentēja šādi: „Vīrieti, kas gadiem bija mocījis visus kaimiņus, no dzīvokļa izdevās izlikt samērā viegli. Mēs vienlaikus ierosinājām pret viņu divas lietas. Viena bija par huligānismu un sabiedriskās kārtības noteikumu pārkāpumiem, kuras ietvaros pieprasījām komunālā parāda samaksu. Šobrīd mūsu rīcībā ir divi tiesas lēmumi, saskaņā ar kuriem mums ir tiesības izlikt Valēriju no dzīvokļa un piedzīt no viņa 1000 latu par apsaimniekošanu un siltumu”.

Namu pārvaldes juristi uzreiz saprata, ka tiesā izdosies uzvarēt. Bija taču skaidrs: ja dzīvokļa īpašnieks uz balkona kur ugunsgrūdu, aplūdinā māju un dzīvokli pārvērš par klaidoņu patversmi, pārējiem tas nav pieņemami.

Iepriekš par cilvēka necienīgu uzvedību no mājokļa bija izdevies izlikt tikai pašvaldības dzīvokļu īrniekus, izlikt īpašnieku pārvaldnieks pieprasīja pirmo reizi. Juristi atgādina: dzīvokļu īpašniekiem ir tiesības pašiem iesūdzēt tiesā cilvēku, kurš mājā pārkāpj sabiedriskās kārtības noteikumus. Šai nolūkā nepieciešams pareizi noformēt prasības pieteikumu un savākt iespējami vairāk policijas, ugunsdzēsēju un citu dienestu sastādītu protokolu, kas apliecina, ka nemiērīgais kaimiņš tiešām gādē dzīvi mājas iemītniekiem.

## SKAITLIS

**28%** ekonomiski aktīvo Latvijas iedzīvotāju norāda, ka viņiem ir parāds par dzīvokli un komunālajiem pakalpojumiem. **41%** aptaujāto atzina, ka parāda apjoms ir no **100 līdz 499 latiem**, vēl **16%** uzkrājuši parādu virs **500 latiem**.

## STATISTIKA

## GAIDĀM TARIFU KĀPUMU

**2012. gadā iedzīvotāju izdevumi par mājokļa uzturēšanu ievērojami pieauga: 2011. gadā šim nolūkam tika tērēti 35% no māsaimniecības ienākumiem, bet 2012. gadā jau par 6,7% vairāk. Ir pamats uzskatīt, ka nākamgad komunālo rēķinu un nodokļu samaksai vidēja ģimene tērēs jau pusi ienākumu.**

ES iedzīvotāju ienākumu un dzīves apstākļu pētījumā par 2012. gadu teikts, ka 44% Latvijas iedzīvotāju bijis grūti laikus samaksāt par mājokli, bet Swedbank pētījums liecina, ka 61% iedzīvotāju sagaida komunālo pakalpojumu tarifu turpmāku kāpumu.

Netieši augusta sākumā signālu par tarifu gaidāmo kāpumu deva mi-

nistrijas, pieprasot no valsts 2014. gada budžeta papildu līdzekļus komunālo maksājumu kārtīšanai tām piederošajās ēkās. Pēc apkopotas Finanšu ministrijas informācijas, izdevumi par siltumu nākamajā sezonā varētu pieaugt par 13%, par elektrību – par 12%, par ūdensapgādi – par 2%. **K**

## MĒNEŠA CITĀTI

Guntars KOKOREVIČS, uz AS Rīgas siltums privatizāciju pretendējošā uzņēmuma *Dalkia Latvia* valdes priekšsēdētājs, nesēn lika saprast, ka koncerns nav atteicies no saviem plāniem:

*„Kamēr pārsvarā siltumapgādes uzņēmumi joprojām ir pašvaldību uzņēmumi, tas kaitē siltumapgādei kopumā. Tā iemesla dēļ, ka pašvaldības, protams, skatās uz šo funkciju kā sociālu funkciju. Viņi rīkojas ar vieglu roku. Ja pašvaldības siltuma uzņēmums iedzīvotāju nemaksāšanas dēļ tuvosies maksātnešpējai, tad gan jau pašvaldība atradīs savā budžetā līdzekļus, kurus injicēt uzņēmumā, lai to turētu pie dzīvības. Tā vietā būtu aktīvi jāstrādā ar parādniekiem. Tas nav nekas nereāls vai kosmisks. Parādus nedrīkst aizlaist. Ja parāds ir ilgāk par gadu, tas jau kļūst par problēmu. Ir ļoti daudz parādu, kas ir garāki par trim gadiem un vēl vairāk”.*



AS Rīgas siltums pārstāve Linda RENCE paudusi uzņēmuma viedokli par Ekonomikas ministrijas piedāvāto tiešo norēķinu ieviešanu ar iedzīvotājiem. Pēc AS Rīgas siltums domām, tā ir slikta ideja:

*„Runājot par centralizēto siltumapgādi Rīgā, investīcijas tiešo maksājumu sistēmas izveidei var pārsniegt vienu miljonu latu. Tiktu izveidota jauna administratīvā struktūra, kam nepieciešami datori, programmatūras nodrošinājums, personāls, parādu administrēšanas sistēma utt. Uzņēmumam ir jāveido un jāuztur datubāzes par klientiem (dzīvokļiem), lai uzskaitītu un sadalītu siltumenerģiju apkurei un karstā ūdens patēriņam dzīvokļos utt.*

*Iedzīvotājiem šīs ikmēneša izmaksas uz 1 m<sup>2</sup> varētu sasniegt pat 5 santīmus. Tā par 50 m<sup>2</sup> lielu dzīvokli par siltumu vien papildus ik mēnesi būtu jāmaksā 2,50 latu, kas gadā veidotu 30 latus”.*



Ekonomikas ministrijas valsts sekretārs Juris PŪCE pauž, ka elektroenerģijas tarifa trīskārša pieauguma 2014. gadā nebūs, nevajagot ticēt žurnālistiem. Iedzīvotāju kopējie izdevumi par elektrību pieaugs „tikai” par 18 miljoniem latu gadā:

*„2014. gadā elektrības cena māsaimniecībām varētu pieaugt līdz 11,3 santīmiem par kilovatstundu, tātad par 6,1%, salīdzinot ar pašlaik spēkā esošo pamata tarifu, vai par 38,1%, salīdzinot ar starta tarifu”.*

## UZ KĀDU LAIKU SLĒDZ LĪGUMUS?

✉ *„Pienākusi mūsu rinda pēc pašvaldības dzīvokļa Rīgā, un mēs ar lielu izbrīnu uzzinājām, ka īres līgumu slēdz tikai uz diviem gadiem. Vai tas ir likumīgi? Paziņas stāsta, ka pirms pieciem gadiem pašvaldība ar viņiem noslēgusi beztermiņa īres līgumu. Kā tad ir, vai mums pēc diviem gadiem būs no dzīvokļa jāizvācas?”*

Rīgas domes Dzīvokļu pārvaldē paskaidroja, ka šā gada pavasarī pieņemti grozījumi Rīgas domes saistītajos noteikumos „Par reģistrācijas

un palīdzības sniegšanas kārtību dzīvokļa jautājumu risināšanā”, kas nosaka jaunu kārtību līgumu slēgšanā ar pašvaldības mājokļu īrniekiem.

Līgumu slēdz tikai uz diviem gadiem, tostarp līdz grozījumu pieņemšanai noslēgtie beztermiņa līgumi ar īrniekiem paliek spēkā.

Protams, īrnieki ir satraukti par to, kas notiks pēc divu gadu termiņa beigām. Dzīvokļu pārvaldē pastāstīja, ka katram īrniekam tiek dotas tiesības pārslēgt līgumu, taču viņam jāpierāda, ka pilda līguma nosacījumus – laikus maksā rēķinus, nepārkāpj sabiedriskās kārtības noteikumus. **K**

## NAUDA RENOVĀCIJAI BEIGUSIES

Latvijas investīciju un attīstības aģentūra (LIAA) pārtraukusi pieņemt projektu iesniegumus ES līdzfinansējuma piešķiršanai māju renovācijai. Tas nozīmē, ka ES bezprecedenta programma, kuras ietvaros iedzīvotāji varēja saņemt līdz 60% no māju siltināšanas izmaksām, ir pabeigta. Atbalstu tik lielā apjomā Latvijai visdrīzāk vairs nepiedzīvot.

Taču Ekonomikas ministrija paziņojusi, ka 2014.–2020. gada plānošanas periodā māju renovācija saglabāsies kā viena no prioritātēm. Naudas izteiksmē atbalsts dzīvokļu īpašniekiem pat palielināsies. Patlaban notiek sarunas ar Eiropas Komisiju. Latvija vēlētos māju energoefektivitātes palielināšanai no ERAF saņemt aptuveni 220 miljonus latu.

Kādā veidā dzīvokļu īpašniekiem tiks sniegta finansiālā palīdzība un cik efektīva tā būs, to uzzināsīm nākamā gada sākumā. Bet pati programma atsāksies 2014. gada vidū.

Atgādināsim, ka līdz šim Latvija māju siltināšanai iztērējusi aptuveni 63 miljonus latu. Starp citu, lielākā daļa šīs naudas reāli vēl nav apgūta. Daudzi renovācijas projekti, kuru realizācijai piešķirts ES līdzfinansējums 50–60% apjomā, vēl nav sākti, bet daudzi atrodas tikai izskatīšanas stadijā. Taču agrāk vai vēlāk šī nauda noteikti tiks likta lietā un nosiltināto māju skaits Latvijā pieaugs aptuveni par 1000.

Visaktīvāk programmas piedāvātās iespējas izmantojusi Liepāja (84 mājas), Valmiera (60), pavisam tuvu seko Rīga (59). Projekta ietvaros sasniegtais vidējais siltumenerģijas ietaupījums pēc renovācijas ir 43%. **K**



## KĀ MAINĀS MĀJOKĻU CENAS?

Mājokļu pirkuma darījumu skaits Rīgā šā gada pirmajā pusgadā attiecībā pret to pašu laika posmu iepriekšējā gadā palielinājies par 17,8%, teikts *Latvio* jaunākajā mājokļu tirgus pārskatā.

Dzīvokļu darījumu apjoms Rīgā gada pirmajā pusē audzis par 17%, bet savrupmāju darījumu apjoms – par 25,4%. Pircēji joprojām dod priekšroku dzīvokļiem – kopš gada sākuma šajā segmentā noslēgti 90% no visiem Rīgas mājokļu pirkuma darījumiem.

Cenu izmaiņu dinamika šajos tirgus segmentos ir atšķirīga. Sērījveida dzi-

vokļu vidējā cena ilgu laiku ir gandrīz nemainīga – 600 eiro par kvadrātmetru, gada laikā tā augusi tikai par 2,7%, turpretī jauno dzīvokļu cenas pieaug straujāk – Rīgas mikrorajonos jauno dzīvokļu kvadrātmetra vidējā cena šā gada otrajā ceturksnī bija 1320 eiro – par 12,8% augstāka nekā pērnā gada jūlijā.

Līdzīgs cenu pieaugums vērojams arī dzīvokļiem jaunajās un pilnībā rekonstruētajās ēkās Rīgas centrā, kur ievērojami pieprasījuma daļu nodrošina ārzemju pircēji. Galvaspilsētas centra jauno dzīvokļu vidējā gada otrajā ceturksnī bija par 14% augstāka nekā pirms gada un sasniedza 2450 eiro par kvadrātmetru, savukārt Vecrīgā un tās tuvumā esošo jauno dzīvokļu kvadrātmetra vidējā cena par 12,5% pārsniedza iepriekšējā gada otrā ceturksņa rādītāju un bija 4150 eiro. **K**

# NAMU PĀRVALDNIĒKAM – SPECIFISKA KOLEKCIJA

## Konservējat? Nemetiet gurķus tualetes podā!

Ilona MILLERE

**Jelgavas nekustamā īpašuma pārvaldes vadītājs Juris Vidžis savācis vienu no neparastākajām kolekcijām Latvijā. Tā pilnībā atbilst uzņēmuma darbības profilam: Vidžis kolekcijā rotālietas, suvenīrus un pat traukus tualetes poda formā. Bet labāk lai stāsta pats kolekcionārs.**

„Reiz mājās atradu vecu dēla rotaļlietu – astoņdesmito gadu vidū nopirkto gumijas tualetes podu. Pēc tam pa rokai trāpījās suņa spēļmantas poda formā. Tas arī bija sākums kolekcijai. Vākt neparastas mantas tualetes podu, pisuāru un citas san tehnikas formā ir interesanti, jo tādu nav daudz. Piemēram, vienīgo rotaļu pisuāru es atvedu no Vīnes, kurp biju aizbraucis uz pasaules čempionātu hokey”.

„Tagad kolekcijā ir gandrīz 100 priekšmetu. Draugi zina manu aizraušanos un ved dāvanas no visas pasaules. Šīs divas tējkannas klozetpoda formā, piemēram, pirktas Londonā, Šerloka Holmsa muzejā. Ilgi stāvēju pie tām, prātodams, vai ir vērts pirkt, jo suvenīru pāris maksāja gandrīz 100 eiro. Tomēr nopirku! Tagad, ja komandējuma vai atvaļinājuma laikā izdodas nopirkt kolekcijai tualetes podu, es saku: uzdevums izpildīts, var braukt mājās”.

„Kad ir slikts noskaņojums, nāku apskatīt kolekciju, un tas palīdz. Sma dzenes pārslēdzas. Vai kolēģi par mani smejas? Nē, arī viņiem ir interesanti. „Mēs pat nevarējām iedomāties, ka iespējams savākt tik daudz podu!” viņi atzīst. Te, lūk, absolūti unikāls eksemplārs no stikla. Pēc mana drauga pasūtījuma Maskavā to izgatavoja īsts meistars stikla pūtējs. Bet mūsu pārvaldes darbinieki reiz man uzdāvināja rozā klozetpoda vāku ar uzņēmuma emblēmu”.

„Vēl viena interesanta lieta ir par tualetes podiem runātais un rakstītais. Es vācu gan dzirdētās, gan avīzēs lasītās anekdotes par podiem. Man ir pat viena grāmatiņa – viss par tualetes podiem, kolēģi uzdāvināja. Starp citu, ja Latvijā ir arī

citi podu kolekcionāri, es labprāt iepazītos”.

„Parastajā dzīvē ar podiem viss ir sarežģītāk. Rudenī, piemēram, cilvēki bieži sūdzas par aizdambējušos kanalizāciju un izsauc mūsu pārvaldes san tehniķus, un tie no klozetpodiem velk arī neveiksmīgas konservēšanas paraugus – gurķus, dilļu kātus. Par visdažādākajiem higiēnas priekšmetiem pat nav ko runāt! Viens otrs, kam slinkums iznest atkritumus, laiž visu podā, bet pēc tam apakšējos stāvos atveras sāļtu gurķu strūklakas. Un gurķi vēl nav pats briesmīgākais... Kā pret to cīnīties? Vajag runāt un kaunināt sliņķus! Labi, ja talkā nāk māju vecākie, tas pārvaldniekam parver izredzes tikt galā ar kanalizācijas nedienām”. **K**



**4% pasaules  
iedzīvotāju  
mājās nav  
tualetes**





## VĒSTULE PAR SANTEHNIĶIEM

✉ **„Visi normāli cilvēki raksta par santehniķiem, es arī uzrakstīšu. Ja nu kādam noder.**

Pirms mēneša vannas istabā no izlietnes apakšas sāka tecēt ūdens, tāda mazītiņa strūkliņa. Aiztecēja pa grīdu līdz vannas istabas vidum un sāka pļēties plašumā. Mums ar vīru ir noteikts pienākumu sadalījums. Man PSN (pēkšņs sadzīves negadījums) reakcijas regulatori ir ieslēgti uz maksimumu, viņam – uz minimumu. Piemēram, ja kaķītis kaut ko atvēmis, es jau domās vedu viņu uz klīniku, laužos caur apmeklētāju burzmu un saucu veterinārārstam: „Trīs ampulas sirdsžāļu!” Bet, kamēr es dīdos un pirms laika apraudu pārāgri no dzīves šķirušos dzīvnieciņu, vīrs flegmātiski sakopj grīdu un vēl uzšauj ar lupatu tieši ceļā laiski gulošajam runcim. Ar ūdeni bija tāpat. Es nobālu, atgāzos pret stenderi un ar stīvu skatienu vēroju strūkliņu. Pret pašas gribu atausa atmiņā, kā vācām naudu manai draudzenei, kas bija applūdinājusi veselu varzu apakšējo stāvu. Draudzenei viss beidzās labi, bet ar mūsu kaimiņiem tas neies cauri, tie ir skarbi, ilggadējās cīņās par vietu mašīnas nolikšanai pagalmā rūdi cilvēki. Ar vienu skatienu savalda sadzērušos durvju sardzi, ar otru liek suņa atstātajai čupīnai iesūties asfaltā, ar trešo izslēdz brēcošo mašīnu signalizāciju, un to visu izdara reizē. Tieši tāpēc, iedomājoties par sekām, man vajadzēja pieturēties pie stenderes. Atnāca vīrs, paskatījās

uz strūkliņu un noteica: „Neuztraucies, brīvajās dienās savedīšu kārtībā”. Šo vārdu dēļ bija gatava uz vietas no viņa šķirties, kaut turpat vannas istabā. Brīvajās dienās! Līdz tam mēs paspēsim noslīcināt visu māju, izskalot pamatus un aizpeldēt pa Maskavas ielu uz okeānu. Skaidrs, ka es negrasijos gaidīt brīvās dienas, tāpēc izsauca santehniķi. Ieradās divi, sirmām ūsām un zilos kombinezonos. Novērtējuši nelaiimes mērogus, viņi paskaidroja, ka vajadzēs lauzt sienu. Visas caurules ir sienā, caurulē – caurums, pa to tek. Tiklīdz būsiet atlauzuši flīzes, zvaniet.

Es sabruku un apraudājos. Flīzes vannas istabai mēs bijām izraudzījušies ar tādām pūlēm, ka vieglāk būtu bijis pašiem sarakt mālus, apdedzināt, nokrāsot vajadzīgajā krāsā un pielikt pie sienas. Nerunājot nemaz par to, ka zem izlietnes ir iebūvēts skapītis, kurš no būs jāsalauž un jāizmet.

Bet nekas cits jau neatlika, nācās atbīdīt izlietni ar skapīti, sadauzīt flīzes un atkal zvaniēt pārvaldniekam. Vīri ar sirmajām ūsām stundu laboja cauruli un aizgāja, atstājot aiz sevis specifisku aromātu, postažu vannas istabā un laimes pārņemtu mani. Drīz pēc viņu aiziešanas no izlietnes apakšas uz grīdas sāka tecēt ūdens strūkliņa.

Pārstāju priecāties un atkal izsauca santehniķus. Par laimi sienā jau bija caurums. Santehniķi apostīja cauruli, atrada vēl vienu caurumu, aizlīmēja un aizgāja. Es atbīdīju skapīti vietā, salaucīju no grīdas cementu. Pret vakaru uz grīdas atkal bija ūdens peļķīte.

Jutos kā slepkava, kam viesistabā laiku pa laiku parādās asins pleķis. Ūdentiņš no kaut kurienes klusi un rāmi turpināja tecēt. Es sapratu, ka caurule drīz plīsīs, un tad plūdus vairs neapsturēt. Apakšējie iemītnieki ar daudzu miljonu remontu izvirzīs mums prasību, mēs izputēsīm. Nabadzība, lēti cīsiņi, izstaiptās triko drēbes, bērns skrandās, runcis vienās pinkās. Atnāca santehniķi. Kad aizgāja, caurule izskatījās pēc mūmijas – apsaitēta, nocementēta, apsmērēta ar medu un putnu mēsliem. Ja pār mums gāztos vulkāna izvirdums, vienīgais, kas būtu palicis no mājas pēc piectūkstoš gadiem, būtu caurules gabals no mūsu vannas istabas.

Sestdienas rītā uz grīdas tecēja strūkliņa. Es klusi iesmejās un sāku klejot pa dzīvokli, laiku pa laiku piespiežot galvu sienai. Vīrs nolika pie malas brokastu sviestmaizi un devās uz vannas istabu. Pavēroja strūkliņu, izpētīja daudz cietušo cauruli, beidzot nez kāpēc ielūkojās ventilācijas kārbā, kas atrodas divus metrus pa kreisi un uz augšu no izlietnes.

Pēc tam kaut ko norūca, piezvanīja uz namu pārvaldi un pavēstīja, ka mūs applūdina augšējie kaimiņi. Ūdens plūst pa kārbas sienām, tiek līdz likajai caurulei un tālāk sūcas pa tās virsmu, bet aiz izlietnes sāk pilēt lejā uz grīdas.

Santehniķi aizdrāzās pie mūsu augšstāva kaimiņa, atrada sūci, un pēc desmit minūtēm pie mums bija sauss. Morāle: ja tā labi padomā, beigu beigās vienmēr izrādās, ka vainīgi tie, kas augšā. **K**

## KO VAR IEMITINĀT DZĪVOKLĪ?

✉ **„Mēs dzīvojam Rīgā pašvaldības dzīvoklī. Nesen no Anglijas atbrauca krustdēls un palūdza uz laiku izmitināt. Vai mums ir tiesības ielaist radnieku dzīvoklī un vai Rīgas dome nevar mūs par šādu rīcību sodīt?”**

Attālu radnieku deklarēt vai iemitināt irētā dzīvoklī tik viegli nemaz nevar. Īrnieku tiesības izmitināt radniekus regulē likuma „Par dzīvojamo telpu īri” 9. pants:

„Īrniekam ir tiesības iemitināt viņa irētajā dzīvojamā telpā savu laulāto, vecākus (adoptētājus), darbnespējīgos brāļus un māsas un pilngadīgos bērnus,

kuriem nav savas ģimenes, ja tam piekrituši visi attiecīgajā dzīvojamā telpā dzīvojošie īrnieka pilngadīgie ģimenes locekļi un ja iepriekš par to rakstveidā informēts izīrētājs.

Nepilngadīga bērna (arī adoptēta) iemitināšanai viņa vecāku irētajā dzīvojamā telpā pārejo tajā dzīvojošo pilngadīgo ģimenes locekļu piekrišana nav

nepieciešama, bet par to rakstveidā informējams izīrētājs.

Šā panta pirmajā vai otrajā daļā neminētas personas iemitināšanai īrnieka irētajā dzīvojamā telpā nepieciešama izīrētāja, īrnieka un visu tajā dzīvojošo īrnieka pilngadīgo ģimenes locekļu piekrišana”.

Likumā „Par dzīvojamo telpu īri” runa, protams, ir par jauna iemītnieka iemitināšanu uz pastāvīgu dzīvi, ierakstot attiecīgo personu īres līgumā. Ja radu bērns ieradies tikai paciemoties, lai dzīvo mierīgi. **K**

## KAM SIFONU VAJAG IZTĪRĪT?

**Jūlijā SIA Rīgas namu pārvaldnieks ievieša vienotu cenrādi santehniķu darbiem dzīvokļos.**

Godīgi runājot, daudzi pašvaldības izcenojumi nav zemāki par tirgus cenām. No vienas puses, tas nav labi – labiem komercuzņēmumu santehniķiem mēs tomēr vairāk uzticamies, ja reiz viņiem tā ir komercdarbība. No otras puses, laba santehniķa meklēšana tomēr prasa zināmas pūles. Ceļā var pagadīties haltūrists, kas gan podu samaitās, gan ar saņemto naudiņu pazudis. Bet pašvaldības cilvēks ir vienmēr sasniedzams, turklāt par viņu var pasūdzēties nama pārvaldniekam.

Jaunajai sistēmai ir vēl daži plusi. Piemēram, namu pārvalde sola garantiju savu santehniķu darbam. Uzreiz darbi-

niekiem nekas nav jāmaksā – pakalpojuma cena būs iekļauta nākamajā dzīvokļa rēķinā. Un nekādu „piecišu” par laipnību. Viss oficiāli, ar parakstu.

Ar vārdu sakot, sistēma darbojas. Lūk, daži galvenie izcenojumi:

- Klozetpoda un skalojamās kastes nomaiņa .... 35,43 Ls
- Ūdens maisītāja nomaiņa ..... 15,09 Ls
- Maisītāja blīves nomaiņa ..... 7,41 Ls
- Izlietnes nomaiņa ..... 23,74 Ls
- Vannas demontāža ..... 12,16 Ls
- Vannas uzstādīšana ..... 47,23 Ls
- Sifona tīrīšana zem izlietnes ..... 7,41 Ls
- Boilera uzstādīšana un pieslēgšana ..... 35,16 Ls
- Citi santehnisks darbi (bez materiāliem) ... 7,72 Ls. **K**

■ Līdz 1980. gadam ražots tipisks klozetpods katrā skalošanas reizē patērē no 17 līdz 26,5 litriem ūdens, no 1980. līdz 1992. gadam ražotie – 13 litrus. Tagad modernie ekonomiskie klozetpodi katrā skalošanas reizē patērē tikai sešus litrus ūdens.

■ Laikā no 1994. līdz 1997. gadam Ņujorkā maksāja kompensāciju tiem iedzīvotājiem, kas vecos tualetes podus nomainīja ar jauniem, ūdeni taupošiem modeļiem. Pēc Vides departamenta aplēsēm, pateicoties jaunajiem klozetpodiem, Ņujorka ietaupa no 265 līdz 340 miljoniem litru ūdens dienā. Tas ir pietiekami, lai piepildītu 6700 olimpiskos baseinus.

■ Tualetes poda sēdekļi nepamatoti tiek uzskatīti par pašu netīrāko priekšmetu mājās. Zinātnieki apgalvo, ka uz griežamā dēlīša vidēji ir 200 reižu vairāk fekālo baktēriju nekā uz klozetpoda sēdekļa. Parastais trauku mazgājamais sūklis ir 200 000 reižu netīrāks par tualetes podu, bet virtuves dvielis – 20 000 reižu.

■ Esiet uzmanīgi, uzstādot poda iekšmalā atsvaidzinātāju plastmasas blokā. Santehniķi sūdzas, ka šis priekšmets, iekrīt podā, uzreiz to aizsprosto.

■ 2008. gadā Šveicē spēkā stājās dzīvnieku aizsardzības likums, kas aizliedz šajā valstī mest podā dzīvas zelta zivtiņas.

# NELAIME PĀR JŪSU J

## Kāds salauzis jumtu, nogāzis cauruli un ielīdis mājā caur ventilācijas šahtu?

Marina MATROŅINA

**Nereti mūsu mājās valda pilnīgs elektroniskais haoss. Desmitiem interneta un kabeļtelevīzijas operatoru apzināti ar vadiem kāpņu telpas, saimnieko uz jumtiem un izmanto pagrabus. Kas tie tādi? Kur radušies? – agrāk vai vēlāk šos jautājumus sāk uzdot katrs, kas vēlas mājā ieviest kārtību.**

### Atnāca, ieraudzīja, izurba

Kabeļtelevīzijas, telefonu un interneta operatori daudzdzīvokļu mājās jūtas kā saimnieki. Iedzīvotājiem tas nepatīk, viņiem gribētos, lai komersanti rēķinās ar dzīvokļu saimnieku interesēm.

– Mēs nesen izremontējām kāpņu telpu, – stāsta **Genovefa Aleksejeva**. – Ticiet vai ne, bet piecus gadus centāmiem panākt, lai tiktu nokrāsotas sienas un izbalsināti griesti. Beidzot sagaidījām. Dažus mēnešus sēdējām un priecājāmies, bet te piepeši!...

„Piepeši” notika, lūk, kas: kāda firma, kas sniedz kabeļtelevīzijas un interneta pakalpojumus, bija mājā ieguvusi divus klientus. Uzņēmuma montieri ielūkojās elektrosadales skapī, noelsās un paziņoja klientiem, ka nāksies pagaidīt – kabeļu stāvvadā neesot vietas jaunam kabelim.

– Pēc nedēļas kādu rītu mani pamodināja troksnis kāpnēs, – turpina **Genovefa Aleksejeva**. – Pabāzu degunu pa durvīm un sapratu, ka dārdoņa nāk no devītā stāva. „Atkal kaimiņi lauž ārā sienu”, nodomāju un drīz vien devos savās gaitās.

Pievakarē atgriezies un iegājuši kāpņu telpā, **Genovefa** novaidējās vien: visur bieža putekļu kārtā, starpstāvu pārsegumi pie elektrosadales skapjiem izurbti no devītā stāva līdz pirmajam, caur prāvo caurumu izbāzta plastmasas caurule. Namu pārvaldē gan paskaidroja, ka tā neesot nekāda caurule, bet jauns kabeļu stāvvads. „Žēl, protams, ka nācās kāpnēs pabojāt jauno remontu, bet ko darīt, c'est la vie”.

– Ko neteiksi – c'est la vie! – pauž sašutumu mūsu lasītāja. – Remonts pagalam, kaimiņi nelaīmīgi. Un pats bēdīgākais ir tas, ka elektronisko sakaru piegādātāji par mūsu kopīpašuma – iekšējo stāvvadu un jumtu – lietošanu nemaksā ne santīma. Vai tas ir taisnīgi?

### Tīkls bez papīra – knislis vien

Satiksmes ministrijā paskaidroja, ka ar tamlīdzīgām problēmām nodarbojas **VAS Elektroniskie sakari (ES)**. Tur arī vērsāms ar lūgumu pastāstīt par iedzīvotāju tiesībām aprakstītajā situācijā.

– Ieskatīsimies likumos, – piedāvāja **Elektronisko sakaru nodaļas direktore Ārija Kavace** un uzlika uz galda pamatīgu dokumentu paku. Jau no tā vien kļuva skaidrs, ka saņemt gandarījumu **Genovefai Aleksejevai** nebūs nemaz tik vienkārši.

– **Sāksim no paša sākuma**, – mēs palūdzām **Āriju Kavaci**. – **Sakiet, kādi nosacījumi jāpilda elektronisko sakaru provaidērim, kurš vēlas apkalpot klientus mūsu mājā?**

– Ministru kabineta noteikumos Nr.166 teikts, ka komersantam jāizstrādā elektronisko sakaru tīkla ierīkošanas projekts un jāsaskaņo **Elektronisko sakaru direkcijā**.

– **Jau nav skaidrs! Gribat sacīt, ka firma nedrīkst ievilkt mājā kabeļus bez direkcijas piekrišanas?**

– Tieši tā. Jaunu tīklu ierīkošanas projekti jāsaskaņo gan interneta provaidēriem, gan kabeļtelevīzijas operatoriem, gan firmām, kas sniedz telefonijas pakalpojumus, un pat domofonu uzstādītājiem. Projekts nav vajadzīgs tikai vienā gadījumā – ja mājai ir viens īpašnieks.

– **Bet mēs runājam par daudzdzīvokļu mājām.**

– Mirkli pacietības. Mēs palikām pie tā, ka jebkuru jaunu tīklu (tai skaitā pat viena divu klientu pieslēgšanai) tādā mājā var ierīkot tikai ar mūsu direkcijas atļauju. Jebkurš cits pieslēgums uzskatāms par pārkāpumu.

### Ja direkcija devusi atļauju

– **Kas aizsargās iedzīvotājus, ja pa kāpņu telpu urbinās sveši meistari?**

– Dzīvokļu īpašnieku tiesības aizstāvēt varam mēs. Elektronisko sakaru direkcija (nesen pārdēvēta par **VAS Elektroniskie sakari**. – Red.) pārbauda māju elektronisko sakaru tīklu stāvokli un var sodīt to īpašniekus, ja kabeļi ievilkti neatbilstoši noteikumiem. Mēs sastādām administratīvā pārkāpuma protokolu, un tad firmai draud nopietns naudas sods 500 līdz 2500 latu apmērā.

– **Tā ir laba ziņa!**

– Mēs ātri reaģējam uz iedzīvotāju zvaniem. Ja dzīvokļu īpašnieki ziņo par aizdomīgiem darbiem kāpņu telpā, mēs varam pārkāpējus noņemt pie rokas. Bet vispirmām kārtām inspektori, protams, datu bāzē pārbauda, vai attiecīgajai mājai jauna tīkla ierīkošanas projekts ir saskaņots. Varbūt mēs firmai esam devuši atļauju, tikai iedzīvotāji to nezina, tāpēc sūdzas.

– **Tad nu ir skaidrs, kāpēc provaideri neprasa iedzīvotāju domas par jaunu tīklu ierīkošanu. Dzīvokļu īpašnieki taču var iebilst pret simt piektā kabeļtelevīzijas operatora ienākšanu mājā.**

– Jūs ļoti kļūdāties. Patiesībā elektronisko sakaru operatoram, kurš vēlas ierīkot mājā jaunu tīklu, projekts obligāti jāsaskaņo ar iedzīvotājiem. Mēs stingri pārbaudām šo niansi. Ja nav dzīvokļu īpašnieku piekrišanas, nebūs arī mūsu atļaujas.

– **Jūsu teikto izlasīs tūkstošiem dzīvokļu īpašnieku, kas jūtas sašutuši par viena otra provaidēra bezkaunību. Un lielākā daļa teiks: „Neviens nekad nav prasījis mūsu piekrišanu jaunu kabeļu ievilkšanai mājā!”**

– Ja dzīvokļu īpašnieku biedrība nav pārņēmusi māju no pašvaldības vai valsts bilances, šādu atļauju dzīvokļu īpašnieku vietā komersantiem dod pārvaldnieks. Rīgā, piemēram, tas ir uzņēmums **Rīgas namu pārvaldnieks**. Tāpēc iedzīvotāji var arī nezināt par jaunu elektronisko sakaru tīklu pieslēgšanu mājai.

– **Bet kā ar mājām, kur pārvaldīšanas tiesības pārņēmušas dzīvokļu īpašnieku biedrības?**

– Tajās saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likumu tādu lēmumu var pieņemt tikai dzīvokļu īpašnieku kopība. Bet sapulcēties tikai tālab vien, lai nobal-



sotu par vai pret jauna operatora ielaišanu mājā, varētu būt diezgan grūti, tāpēc iedzīvotājiem ir tiesības lēmuma pieņemšanas tiesības deleģēt pārvaldniekam vai biedrības valdes priekšsēdētājam.

### Vecos vadus ārā no mājās!

– **Uz papīra viss ir gludi, bet dzīvē dažā labā mājā valda pilnīgs ha-**

**oss. Kabeļi savilkti pavisā, namu pārvaldnieki un dzīvokļu īpašnieki sūdzas, ka provaidēri ar savām iekārtām piebāzuši elektrosadales skapjus. Kā pret to cīnīties?**

– MK noteikumos Nr.166 aprakstīta elektronisko sakaru tīklu rekonstrukcijas un demontāžas kārtība. Tur melns uz balta rakstīts, ka provaidēriem nav tiesību atstāt savas iekārtas bez uzraudzības. Ja vads netiek izmantots, tas jānoņem. Piemēram, ja firma ievilkusi

**Lāčplēša iela 24, k. A**

**IZNOMĀ**

**BIROJA TELPAS**

**CENTRĀ**

**IZDEVĪGAS CENAS**

**Tālr.: 29720081**

**PIEJAMAS TELPAS NO 10 LĪDZ 200 KV.M.**



# UMTU



mājā optisko kabeli, veco tur atstāt nedrīkst.

**– Bet pamestu vadu joprojām ir daudz.**

– Tā ir, bet nevajag domāt, ka mēs varam uzreiz ieviest kārtību visā Latvijā. Mūsu inspektori daudzās mājās pārbauda tīklu stāvokli. Ja nav iespējams atrast pamesta kabeļa īpašnieku, tā ir problēma. Tad mēs strādājam kā īsti okšķeri – apsekojam kaimiņmāju jumtus, salīdzinām pieslēguma veidus...

## Šķēres pagaidām liksim pie malas

**– Varbūt vienkāršāk un efektīvāk būtu nogriezt nevajadzīgos un nelikumīgi ievilkto vadus?**

– Elektronisko sakaru likums mums dod tādas tiesības, bet mēs neskrādām pa jumtiem ar šķērēm, tā vietā meklējam ar provaidieriem kopēju valodu.

**– Jūs pieņemat iedzīvotāju sūdzības, bet vai arī palīdzat viņiem?**

– Iespēju robežās. Tostarp veicam preventīvo darbu. Lūk, situācija: provaiders plāno pārņemt kabeli no deviņstāvu mājas jumta uz piecstāvu māju. Tas nozīmē, ka kādam šis kabelis izaicināsi plivināties pie loga. Mēs cenšamies šādu problēmu novērst, mudinot uzņēmējus izraudzīties citu tehnisko risinājumu.

**– Vai vienmēr iespējams kompromiss?**

– Viena sūdzība mums ievilkusies no 2008. gada. Kāda zemes īpašniece ir neapmierināta, ka virs viņas zemesgabala novilkta vadi. Sieviete uzskata, ka viņai pieder arī gaisa telpa virs šīs teritorijas. No vienas puses, tā ir, no otras, nevienā likumā nav rakstīts, kādā augstumā beidzas viņas īpašumtiesības. Tā jau var arī no lidmašīnām ņemt maksu par zemesgabala pārlidošanu! Pagaidām nevienam Latvijā tādā situācijā nav izdevies dabūt no komersantiem ne morālu, ne materiālu kompensāciju.

**– Kādu padomu jūs varētu dot iedzīvotājiem?**

– Viņiem jāatceras, ka paši ir atbildīgi par savu māju. Vai mēs vienmēr aizslēdzam bēniņus un pagrabus, lai tur neieklātu nepiederošas personas? Vai interesējamies par svešiniekiem, kas ar nesaprotamām ierīcēm ņemas pa kāpņu telpu? Vienmēr ir jābūt modriem, jo mājas elektronisko sakaru tīklu neatkarīgs audits ir pēdējais solis, ko ne vienmēr var un vajag spert.

## Darbs bēniņos

ESD Elektronisko sakaru tīklu nodaļas vecākais inženieris Ivars Kalniņš ir

cilvēks, kurš ar noteikumu pārkāpējiem cīnās „kaujas laukā”.

– Negribu romantizēt mūsu darbu, – viņš saka. – Tas var būt nepatīkams, ja bēniņos nākas staigāt pa putnu mēsliem un narkomānu šjircēm, atkauties no uzbrūkošu baložu simtiem. Reizēm nākas konstatēt, ka 90% mājā ievilkto kabeļu netiek lietoti un ir pamesti.

Īsts mūsilaiku mēris, pēc Kalniņa teiktā, ir sīkie elektronisko sakaru operatori, kuri nav spējīgi ieguldīt līdzekļus normālās iekārtās. Tā vietā, lai uzstādītu uz jumta kvalitatīvu antenu, viņi iekļūst ēkā caur lūkām, caurulēm, urbj caurumus sienās. Gluži neticami, bet dažkārt panelī esot pieci desmiti operatoru izurbtu caurumu, siena izskatoties pēc Šveices siera.

– Mēs bieži vien dodamies pārbaudīt iedzīvotāju sūdzības, – stāsta vecākais inženieris. – Daudzi gaužas, ka operatori montāžas gaitā bojā daudzdzīvokļu māju sienas un jumta segumu.

**– Vai palīdzat dzīvokļu īpašniekiem panākt zaudējumu atlīdzināšanu?**

– Ja tīkli ierīkoti pēc noteikumiem, jumtam tie nekaitē. Bet daži operatori saurbj sienas, izvelk kabelus caur ventilācijas šahtām. Esam redzējuši zem vadu smaguma sabrukušus dūmvadus. Ja izdodas pierādīt, ka īpašums cietis konkrēta provaidera vainas dēļ, kaitējums tiek atlīdzināts.

## Tīkls virs galvas. Ko darīt?

**– Kāda mūsu lasītāja sūdzas, ka pirms daudziem gadiem kāda kompānija novilkusi vadus pār viņas vienstāva mājas jumtu. Vai provaiders ir rīkojies likumīgi?**

– Tā ir bieži sastopama situācija: kompānijas pārmet kabelus no vienas daudzstāvu mājas jumta uz otru, tādējādi izmantojot gaisa telpu virs svešiem zemesgabaliem vai nelielām savrupmājām. Likums neuzliek operatoram par pienākumu saskaņot tādu projektu ar zemes īpašnieku. Taču, ja kabelis tiks vilkts pār mājas jumtu, mēs prasām, lai uzņēmējs dabū mājas īpašnieka piekrišanu. Problēmas ir tikai ar vecajiem tīkliem. Ja tie ierīkoti tolaik, kas mājas saimnieka piekrišana nebija vajadzīga, mums nav likumīga pamata vadus novākt. Ja savrupmājas iemītnieki tomēr pa-

liek pie sava, saskaņā ar noteikumiem tīklu pārcelšana viņiem jāapmaksā no pašu kabatas.

**– Tīklu problēmas bieži vien atklājas, sākot mājas renovāciju. Ko darīt, kā vienoties ar pretēji noteikumiem ievilkto kabeļu īpašniekiem?**

– Renovācija ir piemērots laiks mājas iekšējo elektronisko sakaru tīklu sakārtošanai. Jāsapulcina visas kompānijas, kas darbojas attiecīgajā mājā, jādara zināmi kapitālā remonta plāni un jāpalūdz pārcelt un cilvēciski izvietot pieslēgumus. Solīdas firmas parasti izrāda klientiem pretimnākšanu, tiesa gan, var pieprasīt, lai māja samaksā par pieslēguma pārvietošanu. Bet tiem, kas mājā iekļuvuši bez saskaņota projekta, var vienkārši nogriezt vadus.

## Lattelecom sarunās neieļaujas

Nobeigumā pastāstījām ekspertiem par, mūsaprāt, pavisam neizdevīgu atgādījumu.

Prestīžā daudzstāvu mājā Stabu ielā Rīgā nodibināta dzīvokļu īpašnieku biedrība. To vada enerģiska sieviete, kas bija nolēmusi par katru cenu sākt attiecības ar elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem. Viņa ķērās pie lietas un pakāpeniski noslēdza ar visām mazajām firmām līgumus par tiesībām izmantot mājas infrastruktūru. Viena kompānija par savu kabeli maksā piecus latus mēnesī, cita – septiņus. Tā nav liela nauda, bet, ņemot vērā, ka operatoru mājā ir pāri par desmit, gada beigās biedrības kontā ir iekrājušies jauka summiņa.

– Tikai Lattelecom par mums pasmejās un paziņoja, ka nedabūsim ne santīma, bet, ja turpināsim uzstāt, viņi nogriezīsot savu kabeli un atstāšot māju bez sakariem, – pauz sašutumu dzīvokļu īpašnieku biedrības valdes priekšsēdētāja.

Cilvēki ir apbēdināti, bet nezina, kā varētu cīnīties pret lielo uzņēmumu.

## Kā dabūt maksu par tīkliem?

Pēdējā laikā dzīvokļu īpašnieku biedrības sūdzas nevis par operatoru nodarīto kaitējumu, bet par atteikšanos slēgt līgumu par mājas infrastruktūras izmantošanu, – teic Ivars Kalniņš, kuram šī problēma ir labi zi-

nāma. – Diemžēl neviens likums neuzliek komersantiem par pienākumu maksāt mājas īpašniekam par bēniņu, kāpņu telpas vai jumta daļas nosacītu nomu. Ja pusēm ir izdevies vienoties, tādi maksai ir tiesības pastāvēt, taču ir kompānijas, kas principiāli nepieņemas kāpjas.

**– Piemēram, Lattelecom...**

– Jā, šis uzņēmums ieņēmis stingru nostāju. Tā pārstāvji savas komunikācijas pielīdzina ūdensvadam un elektrotīkliem. Mēs taču neprasām, lai Latvenergo mājai maksātu par tiesībām ievilkto elektriskos vadus, vai ne? Bet telefons ir tāda pati nepieciešamība kā elektrība.

**– Uzņēmums mēnās. Ūdensvads, elektroinstalācija un kanalizācija ir mājas īpašums, savukārt Lattelecom tīkli pieder tikai un vienīgi šim uzņēmumam.**

– Esmu dzirdējis tādu viedokli. Iedzīvotājiem ir vēl viens arguments: „Lattelecom uz mūsu rēķina pelna naudu, bet par infrastruktūru nemaksā”. Bet tas ir koks ar diviem galiem – ja uzņēmumam liks maksāt par mājā ievilkto kabeli, tas šīs izmaksas pievienos tarifam. Tikai pašiem iedzīvotājiem būs sliktāk.

**– Tātad biedrības no bijušā monopolista nevarēs panākt?**

– Tikai gadījumā, ja komersants pats būs ar mieru maksāt. Lai ar Lattelecom runātu no spēka pozīcijām, ir jāmaina Elektronisko sakaru likums. Pagaidām šajā likumā ir teikts, ka „komersantiem ir tiesības ierīkot publiskos elektronisko sakaru tīklus un izbūvēt to infrastruktūras būves, iepriekš saskaņojot projektu ar nekustamā īpašuma īpašnieku vai valdītāju”. Pēc tam, kad iedzīvotāji ir piekrituši ielaist uzņēmumu mājā, nevienam nav tiesību kavēt tam ierīkot vai saglabāt savus tīklus.

**– Kā tas attiecas uz Lattelecom?**

– Ja šā uzņēmuma tīkla projekts Stabu ielā ir saskaņots, pat ja tas noticis pirms daudziem gadiem, iedzīvotājiem nav ne pamata, ne iespējas padzīt uzņēmumu no mājas vai pret tā gribu pieprasīt maksu par infrastruktūras izmantošanu.

**– Tātad pieprasīt, lai par kabeli tiktu maksāts, iedzīvotāji var tikai pirms jauna tīkla projekta saskaņošanas?**

– Saskaņā ar likumu tieši tā sanāk... **K**

- ✓ **Kā jāapsaimnieko mājokļi?**
- ✓ **Kas maksās par remontu?**
- ✓ **Kādas tiesības ir iedzīvotājiem?**
- ✓ **Kāpēc aug tarifi?**

**Par to visu – mūsu portālā  
www.kopaa.lv !**



# TE NU ES ESMU – JŪSU DĀRGAIS JUMTS!

## 2000 latu no dzīvokļa – tik daudz mūsu lasītājiem izmaksāja jumta avārijas remonts

Liene VARGA

**Kādas vecas koka mājas iemītnieki Maskavas ielā Rīgā ir šokēti: viņi no pārvaldnieka saņēmuši rēķinus par jumta remontu. Skārda jumts astoņu dzīvokļu mājelei izmaksājis 15 000 latu. Dzīvokļu īpašnieki, kas nekādu jumtu nav pasūtījuši, ir sašutuši līdz sirds dziļumiem: „Kāpēc mums jāmaksā?”**

### Mājā viss mierīgi

Ar jauno jumtu vecais koka divstāvu namiņš Maskavas ielā izskatās lepni. Skārds vasaras saules staros mirdz kā sudrabs. Kas zina, varbūt jumts tiešām ir no sudraba. Kā citādi lai mājas iedzīvotāji izskaidro tā cenu un pašu uzrašanās faktu?

– Es šajā mājā dzīvoju desmit gadus, – stāsta Ivars. – Divdesmit kvadrātmētru kambarīti ar krāsnu apkuri un ērtībām gaiteni privatizēju aiz muļķības. Kāpēc aiz muļķības? Tūlīt sapratīsiet.

Līdz pat pērnajai vasarai dzīve Maskavas ielas mājā ritēja mierīgi. Nu, jā, viens pirmā stāva dzīvoklis pirms pieciem gadiem izdega un stāvēja pamests, bet tas jau sākums. Arī pārējo septiņu kambarīšu iemītnieku par komunālajiem pakalpojumiem iekrātais 20 tūkstošu latu parāds tāda ikdienišķa lieta vien ir. Tā eksistē desmiti vecu koka mājeļu.

Bet tad pienāca tā nelaimīgā vasara.

### „Paši būtu pielāpījuši!”

– Reiz pār Rīgu brāzās briesmīgs negaiss, – stāsta Ivara kaimiņiene Aļina. – Mēs tai dienā atpūtāmies pie upes, tik tikko paspējām tikt līdz mājām.

Negaiss Rīgā nodarīja lielus postījumus, applūdināja pat ultramodernus

tirdzniecības centrus, nemaz nerunājot par mazākiem namiem. Laika zoba sagrauztajai mājiņai Maskavas ielā uz jumta uzkrīta liels koka zars, vairākās vietās salaužot šiferi.

– Bojājumi nemaz nebija tik katastrofāli, – saka Ivars un rāda fotogrāfijas. – Kā redzat, pietiktu bojāto šifera plākšņu vietā ielikt jaunas, un viss būtu kārtībā.

Iedzīvotāji vēl šobaltdien ir nezinā, kas pavēstījis namu pārvaldei par notikušo nelaimi, neviens no savējiem neatzīst, ka būtu varējis rīkoties tik „zemiski”. Visi pielāpīja, ka sūdzībnieks bijis sētnieks.

– Būtu zinājuši, ar ko tas beigsies, tai pašā dienā paši būtu pielāpījuši jumtu, – burkšķ turienes vīri.

### Avāriju likvidēja pēc mēneša

Tā vai citādi, bet drīz vien ieradās nama pārzinis un būvzinženiera pavadībā sāka ložņāt pa jumtu. Sekoja būvzinženiera slēdziens: šiferis bojāts 15 kvadrātmētru platībā, vēl 10 kvadrātmētru jumta seguma norauti, sētas pusē nolūzusi lietus ūdens notekcaurule. Pamatojoties uz apsekošanas atzinumu, pārvaldnieks pieņēma lēmumu par jumta pilnīgu nomaiņu.

Iedzīvotāji par to visu, protams, neko nezināja, viņi gaidīja avārijas remontu. Īpaši sarūgtināti jutās cilvēki, kuru dzīvokļi atradās tieši zem lūzuma vietas – viņiem uz galvas pilēja ūdens.

Beidzot mājā ieradās remontstrādnieku brigāde. Strādnieki parosījās pa augšu, aizklāja caurumus ar šiferi un izrakstīja mājai rēķinu par 120 latiem. Jumta darbi tagad maksā diezgan dārgi, bet ko darīt.

### Par ātru nomierinājās

– Mēs uzskatījām, ka lieta ir atrisināta, – saka Ivars, – bet pēc dažām dienām, atgriežoties mājās, pamanīju, ka uz jumta atkal strādā. Strādnieki pilnībā ņēma nost šiferi.

Cilvēkus pārņēma nepatīkamas priekšnojautas, viņi sāka izvaicāt jumiķus. Tie – divi vīri no Aizkraukles – neko daudz nevarēja pastāstīt. Esot tikai dzirdējuši, ka nauda jumta remontam piešķirta no Rīgas domes rezerves fonda.

Aizkrauklē nolīgtais darbaspēks uz jumta nodimēja vairākas nedēļas. Atvadoties vīri atzinās, ka par darbu esot saņēmuši 1500 latu. Vēlāk pie pagraba durvīm piekārtais paziņojums pavēstīja jaunā jumta pilnu cenu – 15 200 latu.

– Mēs par to nelikāmies ne zinis, jo domājām, ka par jumtu maksā pašvaldība, – saka Jeļena.

Maskavas ielā iestājās miers un klusums. Jaunais mājas jumts spīdēja kā Lieldienu ola. Bet drīz mieram pienāca gals: jaunā gada sākumā iedzīvotāji sāka no namu pārvaldes saņemt neiedomājamus rēķinus. Gāja noskaidrot, kas par lietu, un izrādījās, ka dzīvokļu īpašniekiem piecu gadu laikā jāatmaksā namu pārvaldei par jauno jumtu iztērētā nauda. Te tev nu bija!

### Bez komentāriem

– Tagad jāmaksā namu pārvaldei par 2,10 latiem par dzīvojamās platības kvadrātmētru mēnesī. Nezinu, cik ilgi izvilksim, – saka Aļina.

Daļa iedzīvotāju principa pēc nemaksā, vienai ģimenei nav jāmaksā, jo tā mājā pašvaldībai piederošā dzīvoklī.

– Tad nu es prātoju: kāpēc izpirku savu kambarīti? Ja tagad būtu īrnieks, nevis īpašnieks, varētu dzīvot bez bēdu, – rauc pieri Ivars. – Bet visvairāk pārsteidz namu pārvaldes rīcība. Kādas tai bija tiesības likt jaunu jumtu, nesaskaņojot šo dārgo darbu ar dzīvokļu īpašniekiem?

– Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 1014 „Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu” pārvaldniekam ir tiesības veikt avārijas remontu bez saskaņošanas ar dzīvokļu īpašniekiem, – saka Rīgas apsaimniekotāju asociācijas valdes priekšsēdētājs **Igors Trubko**. – Pēc avārijas situācijas novērtēšanas pārvaldniekam ir pienākums desmit darbdienu laikā rakstiski paziņot dzīvokļu īpašniekiem par avārijas situācijas novērtēšanai veiktajiem darbiem un šo darbu izmaksām, kā arī tiesības pieprasīt, lai dzīvokļu īpašnieki uzreiz vai pa daļām sedz par avārijas situācijas novērtēšanu iztērētos līdzekļus.

Vai mājā patiešām ir notikusi avārija, to nosaka pats pārvaldnieks, vadoties pēc vizuālās un tehniskās apsekošanas rezultātiem. Mājā Maskavas ielā tāda apsekošana tika veikta. Namu pārvalde ieturēja mēnesi ilgu pauzi, lai veiktu pakalpojuma iepirkumu. Pēc dokumentiem redzams, ka iepirkuma konkursā bija pieteikusies viena vienīga firma, kas piedāvāja jumtu atjaunot par 15 200 latiem.

– Formāli namu pārvalde ir ievērojusi visas likuma prasības, – atzīst Igors Trubko, – un pierādīt tiesā pretējo iedzīvotājiem būs grūti.

Iznāk, ka ar avārijas remonta birku namu pārvalde var uztiept iedzīvotājiem jebkādu darbu un pēc tam izrakstīt rēķinu?

– Likums atļauj pārvaldniekam rīkoties bez sarunām ar dzīvokļu īpašniekiem, – apstiprināja Trubko. – Pasargāt sevi no iespējamās patvaļas iespējams tikai vienā veidā – nodibinot mājā dzīvokļu īpašnieku sabiedrību un noslēdzot jaunu pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumu, iekļaujot tajā nosacījumu, ka visi remontdarbi, to skaitā avārijas seku likvidēšana, jāaskaņo ar dzīvokļu īpašniekiem.

Pašreizējā situācijā tas ir vienīgais glābiņš. Gadījumam, kad namu pārvalde liek astoņu dzīvokļu mājas iedzīvotājiem apmaksāt remontu 15 000 latu vērtībā, vajadzētu kļūt par mācību visiem.

### Cik īsti maksā jumts?

Bet nu par to, cik tad īsti Ivaram un viņa kaimiņiem maksāja jaunais jumts. Pēc namu pārvaldes pasūtījuma jumiķi mājai Maskavas ielā uzlika divslīpju jumtu aptuveni 200 kvadrātmētru platībā.

– Mēs aprēķinām, ka viens kvadrātmētrs jumta mājai izmaksājis 85 latu, – teic Ivars.

Mēs vērsāmies citās namu pārvaldēs un noskaidrojām, ka parasti tamlīdzīgi darbi maksā lētāk. Piemēram, māja Salaspilī tikusi pie jauna skārda jumta 260 kvadrātmētru platībā tikai par 4000 latiem, bet kādas leriķu ielas mājas iedzīvotāji Rīgā gatavojas maksāt 19 000 latu par jaunu divslīpju jumtu vairāk nekā 1000 (!) kvadrātmētru platībā.

– Dzīvokļu īpašnieki var vērsties pie neatkarīga eksperta, lai tas aprēķinātu reālās jumta nomaiņas izmaksas. Ja izrādīsies, ka darbu tirgus vērtība ir ievērojami zemāka par namu pārvaldes pieprasīto maksu, iedzīvotājiem būs pamats apsvērt iespēju atteikties no sava namu pārvaldes iecirkņa pakalpojumiem, – punktus uz „i” uzlika Igors Trubko. **K**

# PĀRVALDNIIEKS IZIET INTERNETĀ

Bezmaksas portāls paver iedzīvotājiem iespēju saņemt ar mājokļu pārvaldišanu un apsaimniekošanu saistītus elektroniskos pakalpojumus

O. BLUKIS

**Dzīvot un strādāt bez interneta mūsu laikos ir grūti. Arī namu pārvaldniekiem. Dzīvokļu īpašnieki vēlas, lai pārvaldnieks būtu pieejams un mobils, pieprasa no viņa jaunus pakalpojumus.**

Pārkārtoties namu pārvaldēm nav viegli, īpaši jau mazajām. Vēl nesen, lai ieietu tīmeklī, vajadzēja maksāt par mājas lapas izveidi, elektronisko pakalpojumu paketes izstrādi, pie-

ņemt darbā informācijas tehnoloģiju speciālistu.

Daudzi pārvaldnieki šādus tēriņus atļāvās, jo saprata, ka citādi viņi bezcerīgi atpaliks no dzīves. Pēc jaunāko

pētījumu datiem, Latvijas iedzīvotāji ļoti labprāt izmanto internetu. Pirmkārt, Latvijā ir viens no ātrākajiem internetiem uz mūsu planētas, šajā rādītājā mēs esam ceturtnajā vietā pasaulē. Otrkārt, mūsu cilvēki tā saradojušies ar tīmekli, ka acīmredzot jau 2017. gadā pat vēlēt varēsim elektroniski.

Taču savas sistēmas izstrāde un uzturēšana vienai otrai namu pārvaldei būtu pārāk smaga nasta, jo tam vajadzīga nauda, laiks un zinoši speciālisti.

Problēma bija jārisina globālā mērogā, un nu risinājums atrasts – Latvijā izveidots elektronisko pakalpojumu portāls [www.ipasniekiem.lv](http://www.ipasniekiem.lv), kuru var izmantot visas namu pārvaldes. Turklāt ne pārvaldniekiem, ne iedzīvotājiem par to nav jāmaksā.

Portāls [www.ipasniekiem.lv](http://www.ipasniekiem.lv) ir universāla pārvaldnieku un klientu tikšanās vieta. Bet, lai tikšanās varētu notikt, namu pārvaldei jāklūst par sistēmas lietotāju. Pēc tam tās aprūpē esošo

māju iedzīvotāji, reģistrējoties portālā, iegūst pieeju informācijai un pakalpojumiem.

Ir divas iespējas, kā kļūt par [www.ipasniekiem.lv](http://www.ipasniekiem.lv) klientu. Ja namu pārvaldi šāda sadarbība interesē, tā sazinās ar portālu pa e-pastu [info@ipasniekiem.lv](mailto:info@ipasniekiem.lv). Ja piedāvājums šķiet interesants iedzīvotājiem, arī viņi var rakstīt uz e-pasta adresi [info@ipasniekiem.lv](mailto:info@ipasniekiem.lv), un portāla menedžeris pats sazināsies ar pārvaldnieku. **K**

**IPAŠNIEKIEM.LV**

**Portāls [www.ipasniekiem.lv](http://www.ipasniekiem.lv) taupa laiku un naudu pārvaldniekiem, vienkāršo dzīvi dzīvokļu īpašniekiem!**

Latvijā radīts elektronisko pakalpojumu portāls, kas namu pārvaldniekiem atvieglo sadarbību ar iedzīvotājiem. Ar [www.ipasniekiem.lv](http://www.ipasniekiem.lv) starpniecību namu pārvalde var attālināti saņemt ūdens skaitītāju rādījumus, elektroniski nosūtīt iedzīvotājiem rēķinus un citus dokumentus, informēt viņus par jaunumiem. Par portāla pakalpojumiem **nav jāmaksā.**

**Kā kļūt par klientu?**

Par [www.ipasniekiem.lv](http://www.ipasniekiem.lv) klientu var kļūt jebkura namu pārvalde, privātais namu pārvaldītājs vai dzīvokļu īpašnieku sabiedrība. Sūtiet mums vēstuli uz e-pastu [info@ipasniekiem.lv](mailto:info@ipasniekiem.lv), norādiet namu pārvaldes nosaukumu un kontakttelefonu, un portāla menedžeris ar jums sazināsies.

**Ko iegūs namu pārvalde?**

- Drošu platformu elektronisko mājas lietu veidošanai
- Iespēju saņemt dzīvokļu ūdensskaitītāju rādījumus bez kavēšanās un konvertēšanai uzskaitesprogrammās ērtā formātā
- Iespēju izsūtīt operatīvo informāciju – paziņojumus par avārijām, ūdens atslēgšanu utt.
- Iespēju elektroniski nosūtīt rēķinus
- Pārdomātu sistēmu klientu personisko datu aizsardzībai internetā
- Vienkāršu sistēmu saziņai ar klientiem, kas mazinās administratīvo slodzi
- Papildu pakalpojumus pēc namu pārvaldes vēlēšanās

**Ko varēs saņemt iedzīvotāji?**

- Iespēju nodot ūdens skaitītāju rādījumus, neizejot no mājas vai atrodoties ārpus dzīvesvietas
- Personisko ūdens patēriņa statistiku pa mēnešiem
- Namu pārvaldes rēķinus elektroniskā formā
- Elektronisko mājas lietu
- Namu pārvaldes rēķinu arhīvu
- Atgādinājumus par ūdens skaitītāju rādījumu nodošanu
- Namu pārvaldes informatīvos ziņojumus
- Operatīvus sakarus ar namu pārvaldi
- Paziņojumu e-pastā par namu pārvaldes kārtējā rēķina nosūtīšanu

# KARSTI! VAI FOLIJA VAR PALĪDZĒT?

## PAR

✉ „Godājamā redakcija, vēlos dalīties savā personiskajā pieredzē. Jau pagājušajā vasarā pamanīju, ka kaimiņi logus aizklājuši... ar foliju. Šogad, tiklīdz iestājās karsts laiks, viņi logi atkal kļuva sudrabeti. Aprunājos ar kaimiņiem un noskaidroju, ka tā ir visparastākā praktikas folija, nevis kaut kāda īpaša, un šis paņēmiens darbojoties. Foliju var pielīmēt ar līmi, piestiprināt ar līmplēvi (skoču) vai vienkārši pielipināt pie slapja stikla.

Ideālā variantā folijai jābūt loga ārpusē, bet es dzīvoju septītajā stāvā, daļu loga no ārpuses nevaru sasniegt, tāpēc foliju pielīmēju no iekšpuses. Karstā dienā folija sakarst tā, ka lāgā nevar pieskarties, bet gaismu atstaro, tāpēc dzīvoklī kļuvis vēsāk. Varu ieteikt lasītājiem šo paņēmienu, īpaši jau gados vecākiem cilvēkiem, kuri smagi pārcieš vasaras svelmi”.

## PRET

✉ „Labdien! Gribu pastāstīt, kā es iekūlos nepatikšanās. Vasarā gulamistabas logam uzliku Ķīnā ražotu plēvi aizsardzībai pret karstajiem saules stariem. Plēve parasta, bez līmes, tā ir vienkārši piestiprināma – atliek tikai uz stikla uzsmidzināt ūdeni, un plēve pati pielīp.

Bet nesen sākām remontu un nolēmām plēvi noņemt. Tas nebija tik viegli izdarāms, uz stikla palika uzsmidzinājuma pēdas. Mēģināju nokasīt, izmantojot vaitspirtu, benzīnu, šķīdinātāju, beidzot logu mazgāšanas līdzekli, bet nekas nesānāca. Tad labi ļaudis ieteica pamēģināt sālsskābi vai kādu citu skābi, vai tīrīšanas līdzekli, kas satur skābi. Logu notīrīju, bet tas nenācās viegli, tāpēc visiem iesaku būt piesardzīgiem!”

## VIEDOKLIS

### PAŠI IZAUDZĒJA PELEJUMU

„Pirms dažiem gadiem, remontējot dzīvokli, pēc sievastēva ieteikuma aiz radiatoriem uzlīmējām putuplastu, lai siltums neplūstu ārā. Vai tas ko deva, nevaru pateikt, paši redzat, kādas mums tagad ziemas. Bet šogad nolēmām ierīkot autonomu apkures sistēmu – uzstādīt gāzes katlu. Pie viena nolēmām pārvietot radiatorus. Noplēsām putuplastu, bet siena zem tā gluži melna no pelējuma! Un mēs vēl brīnījāmies, ka esam sākuši biežāk slimot un klepot. Acīmredzot pelējuma sporas spiedās iekšā istabā. Speciālisti saka, ka telpu siltināšana no iekšpuses bieži vien pie tā noved – no ārpuses siena ir glīta, bet iekšā ista pelējuma audzētava. Tas notiek tāpēc, ka ar siltināmo materiālu aplīmētā siena vairs nesāņem siltumu no istabas un caurcaurēm sasilst. Padomājiet par to, plānojot remontu!”

# TAS IR KARŠ!

✉ „Dzīvoju piecstāvu paneļu mājas ceturtajā stāvā, un augšstāva kaimiņi mani ir galīgi nomocījuši. Arī agrāk viņi trokšņoja, bet tad ģimenē uzradās atvase. Līdz divu gadu vecumam bērnu daudz nevarēja manīt, bet tad viņš sāka staigāt, un tad arī sākās ista elle.

Katru dienu no pulksten sešiem vakarā līdz pusnaktij ar un bez pārtraukumiem no augšas skanēja soļu klauzdoņa, mēbeļu bīdīšanas un smagu priekšmetu krišanas troksnis. Sarunas ar kaimiņiem neveicās, jo ģimenes tēvs žūpo un ir agresīvi noskaņots. Uz visiem aizrādījumiem viņam bija tikai viena atbilde: „Jūs vēlāt ļaunu manam bērnam!” Varbūt varēju kaimiņu iekausēt, bet tā nebūtu izeja, pats pēc tam dabūtu ciest, ja cilvēks izrādītos atbieds.

Mums bija tikai divas idejas. Es gribēju izurbt caurumu griestos, piekārt tur skaļruni un uzgriezt dārdošu mūziku, kamēr esam darbā. Sieva ieteica zvanīt policijai un sūdzēties, ka „spriežot pēc trokšņa, kaimiņi dara pāri bērnam”.

Potenciālajiem vecāku aizstāvjiem, kuri teiks, ka kaimiņi nav vainīgi, visiem nākas tādās lietās pieciest, uzreiz teikšu: nē, es tam nepiekrītu! Viņiem nav tiesību traucēt man mieru, viņiem kaut kas jādara lietas labā.

Aptuveni sešus mēnešus uz kaimiņu neciešamajiem trokšņiem atbildējām ar savējiem. Es ierakstīju skaļu soļu klauzdoņu un pieliku pie griestiem skaļruni. Tādā veidā es nevienam citam, izņemot augšstāva kaimiņus, netraucēju. Sākumā viņi mums skrūvēja vaļā drošinātājus, sauca policiju, bet nevienam neizdevās fiksēt nekādus pārkāpumus.

Viss beidzies ar to, ka tagad ap pulksten deviņiem desmitiem vakarā augšā iestājas klusums. Kaimiņi grīdu noklājuši ar skaņu izolējošu materiālu, tāpēc bērna soļu troksnis vairs nav tik uzbudinošs. Tomēr brīvās dienas cenšamies pavadīt ārpus mājas, tāpēc ka dienā pie kaimiņiem mēdz būt ļoti trokšņaini. Esmu apmierināts, ka vismaz savu naktsmieru man izdevies nosargāt. Tātad vecāki var padarīt rāmākus savus mazgadīgos bērnus, vajag tikai gribēt ievērot sabiedriskās kārtības noteikumus”.

# Tests: VAI JŪS ESAT LABS KAIMIŅŠ?

Mēdz būt kaimiņi, kas pat nezina cits citu saukt vārdā, bet ir arī savstarpēji draudzīgas ģimenes. Kāpēc tā notiek? Tests palīdzēs jums saprast, ko par jums domā līdzās dzīvojošie.

- Kaimiņu dzīvoklī ievācas jauni iemītnieki. Kā reaģēsiet?**
  - labvēlīgi – aiziešu iepazīties un piedāvāšu palīdzību;
  - vienaldzīgi – gaidīšu, lai viņi pirmie nāk iepazīties;
  - negatīvi, jo sāksies remontdarbi, kņada un troksnis.
- Kaimiņi skaļi skaidro attiecības. Ko darīsiet?**
  - tiekoties centīšos taktiski palīdzēt viņiem ar padomu vai vismaz izaicināt uz sarunu, lai saprastu, kā viņiem var palīdzēt;
  - centīšos nepievērst uzmanību, varbūt ieiešu un pieklājīgi palūgšu viņus laipnāk izturēties vienam pret otru un tā netrokšņot;
  - piedraudēšu izsaukt policiju.
- Vai bieži ar paziņām apspriežat kaimiņu dzīvi visos sīkumos?**
  - nekad, es nemaz šos sīkumus nezinu un negribu zināt;
  - reizēm uzjautrinu paziņas, atceroties smieklīgus atgadījumus no kaimiņu dzīves;
- Ja kaimiņi palūgs jūs dažas dienas pieskatīt viņu mājas mīluli vai apļaut puķes, jūs visdrīzāk...**
  - uzreiz piekritīšu, jo varbūt arī man kādreiz būs vajadzīgs līdzīgs pakalpojums;
  - īsti bieži, vismaz tā varu paust sašutumu par viņu uzvedību.
  - legādājušies jaunas mēbeles, kaimiņi piedāvā jums lēti pārdot šo to no savām vecajām. Kāpēc?
    - viņi ir pret jums labvēlīgi noskaņoti un vēlas izdarīt ko labu;
    - grib vismaz kaut ko dabūt par savām vecajām mēbelēm, nevis tās vienkārši izmest;
    - viņi jūs uzskata par trūcīgu un vēlas palīdzēt.
- Pamanāt, ka kaimiņu dzīvoklī ieiet policists vai mediķis. Ko darīsiet?**
  - tūlīt došos pie viņiem. Varbūt vajadzīga palīdzība;
  - kad apmeklētājs būs aizgājis, noteikti ieiešu, lai uzzinātu, kas noticis;
  - mierīgi turpināšu iesāktu darbu.
- Ja kaimiņi palūgs jūs dažas dienas pieskatīt viņu mājas mīluli vai apļaut puķes, jūs visdrīzāk...**
  - ir, un pat vairāki;
  - teorētiski ir, bet nekad neko neesmu lūdzis;
  - nekad un neparko neiešu pie kaimiņiem pēc palīdzības.
- Jūs bieži redzat kaimiņu bērnu sliktā sabiedrībā. Kā rīkosieties?**
  - uzreiz pastāstīšu vecākiem;
  - izdevīgā brīdī varu par to aprunāties ar kādu no vecākiem;
  - man tas ir vienaldzīgi.
- Jūsu viesi pēc pulksten 23.00 uzvedas pārāk skaļi. Ko darīsiet, ja kaimiņi pieprasīs pārtraukt trokšņošanu?**
  - palūgšu viesus uzvesties klusāk;
  - uzaicināšu kaimiņus mums pievienoties;
  - neatbildēšu ne uz telefona, ne durvju zvaniem.
- Vai jums ir kaimiņi, no kuriem varat aizņemties cukuru, maizi vai pat nelielu naudas summu?**
  - ir, un pat vairāki;
  - teorētiski ir, bet nekad neko neesmu lūdzis;
  - nekad un neparko neiešu pie kaimiņiem pēc palīdzības.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
a	7	0	0	2	7	6	7	0	6
b	0	5	4	0	4	0	4	7	0
c	2	3	6	7	0	3	0	2	2

**19 punkti un mazāk:** jūs droši varat uzskatīt sevi par labu kaimiņu. Būt labam kaimiņam nenozīmē vienmēr būt gatavam palīdzēt un pašam atbalstu, un arī viņš ļauj, ka saņems to no jums.

**No 58 līdz 48 punktiem:** visdrīzāk jau kaimiņi jūs uzskata par uzbāzīgu. Centieties kaut pusē gadījumu neizrādīt interesi un līdzjūtību, kad neviens no jums to negaida.

**No 47 līdz 20 punktiem:** jūs droši vien uzskata par labu kaimiņu. Tāds cilvēks vienmēr ir gatavs ziedot savu laiku, lai uzklautu, nomierinātu, dotu padomu. Tāds kaimiņš neizpauž svešus noslēpumus, pat ja pašam bijis interesanti tos uzzināt.